

Maa- ja metsätalousvaliokunta; asiantuntijapyyntö

VALTIOEUVOSTON KIRJELMÄ EDUSKUNNALLE KOMISSION EHDOTUKSESTA ASETUKSEKSI SEURANTAKEHYKSESTÄ SELVIITYMISKYKYISIÄ EUROOPAN METSIÄ VARTEN

Etämetsänomistajien Liiton vastaus

Lähipinnä ilmastonmuutos aiheuttaa jo nyt ja mitä todennäköisimmin jatkossa vielä enenevässä määrin haasteita metsien hyvinvoinnille koko EU:n alueella. Metsien tila vaikuttaa myös ihmisten hyvinvointiin. Suomen kaltaisessa maassa metsien tila ja niiden käytettävyys vaikuttaa myös muita EU maita enemmän koko kansantalouteen ja myös satojen tuhansien yksityisten metsänomistajien talouteen sekä metsien virkistys- ja muuhun käyttöön. Tässä mielessä ei ole syytä vastustaa asetusta seurantakehyksestä, kunhan siinä otetaan huomioon eri maiden erilaiset tilanteet metsiin liittyen jo tällä hetkellä.

Kantavana periaatteena asetusta laadittaessa tulee edelleen olla se, että kukin Euroopan Unionin jäsenmaa voi itsenäisesti päättää omien metsiensä hallintoon ja käyttöön liittyvistä asioista.

Suomen metsissä on tehty valtakunnan metsien inventointeja jo sadan vuoden ajan. Inventointimenetelmät ja inventoitavat ominaisuudet metsissä ovat kehittyneet ja lisääntyneet sen perusteella, mitä tietoa on nähty tarpeelliseksi saada inventointien perusteella kerätyksi. Pysyvien koealojen inventointi antaa hyvän kuvan siitä, mitä metsissä tapahtuu. Tällä perusteella on ollut mahdollista kehittää hyvää metsän hoitoa ja määrittellä metsien kestävä hakkuumäärä. Näiden tietojen perusteella teollisuus on pystynyt arvioimaan sen, millaista puunjalostuskapasiteettia sen kannattaa rakentaa. Edelleen metsien inventoinnin perusteella on pystytty määrittelemään ne toimenpiteet, mitä metsien hyvä hoito vaatii.

EU:n metsästrategiaan liittyvän asetuksen aiheet liittyvät pääosin sellaisiin tapahtumiin metsissä, joita Suomessa on toteutettu muita EU maita kattavammin ja kauemmin. Kokonaisuutena on perusteltua esittää seurantakehystä, mutta siinä tulisi huomioida eri tilanteet eri maissa. Asetukseen seurantakehyksestä liittyy myös merkittäviä valtakunnallisia kustannusvaikutuksia. Suomessa eri viranomaisiin kohdistuu huomattavia säästöpainetta. Tästä syystä on perusteltua vaikuttaa siihen, että niistä syistä, jotka johtuvat enemmänkin muiden EU:n jäsenmaiden tarpeista, ei kohdisteta Suomeen jo olemassa olevan tiedon lisäksi tarpeetonta lisätiedon hankintaa ja seuranta.

Asetuksessa viitataan muun muassa metsäpaloihin, kuivuuteen, tuhoihin ja tauteihin. Nämä kaikki ovat yleisimpiä muualla kuin Suomessa. Ja vaikka näin onkin, niin Suomessakin on kuitenkin hyvät valmiudet reagoida em. tekijöihin jo nyt olemassa olevien selvitysten ja seurantatietojen perusteella. Meillä on saatavilla karttoja, joissa eri tuhojen todennäköisyyttä voidaan tarkastella ja myös ennustaa. Myös iki- ja aarniometsien esiintyminen Suomessa on tarkoin tiedossa valtion metsissä. Yksityismetsissä vanhojen metsien suojeluun on monia mahdollisuuksia mm. Metso-ohjelma ja ympäristötuki ja metsän käsittelyä suunniteltaessa eri vaihtoehdot esitellään metsäomistajalle, jos kohde on sellainen, että suojelu on vartenotettava vaihtoehto metsän hakkuulle. Minkäänlaista EU-tason sääntelyä nykyiseen ei pidä hyväksyä ilman täysimääräistä korvausta. Asetusluonnoksesta en löytänyt minkäänlaisia korvausesityksiä.

Asetuksen tarkoituksena todetaan metsätietojen ajantasaisuus, tarkkuus, vertailukelpoisuus ja julkinen saatavuus. Jos vertailukelpoisuudella tarkoitetaan vertailua muihin maihin, niin se on ainoa mille on tarpeen tehdä jotain. Muut tekijät ovat riittävällä tasolla.

Suomessa Metsäkeskus tuottaa paikkatietojärjestelmään perustuvaa tietoa. Vaikka tämä ei tapahdu vuosittain, niin tiedon tuottamisen aikajänne on riittävän lyhyt. Se riittää toimijoiden tarpeisiin. Tuotettu metsätieto on mahdollista päivittää ilman vuotuista maastossa tai taivaalta tapahtuvaa kartoitusta. Suomen Metsäkeskuksen metsätietojärjestelmä on sähköisessä muodossa avoimesti saatavilla metsätietolain perusteella. Jos asetuksessa on tarkoitus puuttua yksityisen metsänomistajien metsäomaisuuden hallinnointiin, niin sitä tulee ehdottomasti vastustaa.

Mielenkiintoinen yksityiskohta asetuksessa on yleisten metsälintujen määrän seuranta. Tällaista Suomessa ei tällä hetkellä tehdä. Myös se, miten se vaadittaessa tehtäisiin, ei ole helposti pääteltävissä. Metsästysseurat tekevät pari kertaa vuodessa riistakolmiolaskentoja. Niihin voisi ehkä kytkeä myös metsälintujen määrän seurannan. Muitakin vaihtoehtoja toki löytyy.

Edettiinpä asetuksessa miten tahansa, niin Suomen pitäisi varmistaa toimivaltaisen viranomaisen osallistuminen työryhmiin sekä nimettävä kansallinen yhteyshenkilö, jonka tulisi varmistaa tiedonsiirto komissiolle. Tämä ei kuitenkaan saa merkitä sitä, että viranomainen toimii pelkästään EU:lta tulevien määräysten mukaisesti. Myös tässä kohtaa on tärkeää se periaate, että kukin jäsenvaltio päättää itsenäisesti omista metsäasioistaan.

Asetusta valmistellessa tulee Suomen osalta huomioida, että Suomen kansallinen metsästrategia sisältää Suomen keskeiset metsälinjaukset. Se toimii myös lakisääteisenä metsäohjelmalla. Tätä täydentävät vielä maakunnalliset tavoitteet ja kehittämistarpeet. Ne on kirjattu alueellisiin metsäohjelmiin.

Henkilökohtaiset kokemukset

Allekirjoittanut on toiminut metsäalalla eri tehtävissä ja omistanut metsää eri omistusmuodoissa yli neljäkymmentä vuotta. Kaikilla mittareilla mitattuna metsien käsittely on kehittynyt juuri siihen suuntaan mitä asetuksessa tavoitellaan. Sama koskee metsästä kerättävää tietoa, joka on ehdoton edellytys kaikelle metsässä tapahtuvalle toiminnalle. Kaikki metsäsektorin toimijat metsänomistajat, puunostajat ja viranomaiset pyrkivät yhdessä vaikuttamaan siihen, että metsät pysyvät hyvässä kunnossa ja että metsätaloudella on hyväksytty asema.

Asetuksella on tarkoitus vaikuttaa siihen, että kaikista EU-maista saataisiin Unionin yhteiseen käyttöön yhtäläistä tietoa. Lähes kaikki tämä tieto on Suomen metsistä jo saatavilla. Asetuksen merkitys Suomen näkökulmasta onkin lähinnä siinä, että muiden EU-maiden osalta metsistä kerättävä tieto saadaan Suomea vastaavalle tasolle. Tärkeää on myös vaikuttaa siihen, että toiminta muissa maissa perustuu vastaavaan pitkäaikaiseen tutkimustietoon kuin Suomessa. Tärkeää on myös ottaa tutkittu tietoa käyttöön ja pyrkiä siihen, että se on eri metsäsektorin osapuolien hyväksymää.

26.2.2024

Etämetsänomistajien Liiton puolesta

Rauno Numminen; puheenjohtaja, metsätalousneuvos

raunonumminen@hotmail.com

0500328333

